

Z jednoho nástupiště dvěma rozchody: Regionální úzkorozchodná železnice slavnostně spouští provoz dopravního unikátu

Zastávka / Zbýšov, 13. června 2025

V železniční stanici Zastávka u Brna bylo dnes slavnostně zprovozněno unikátní propojení mezi běžnou železniční tratí a úzkorozchodnou muzejní dráhou vedoucí do Zbýšova. Nově mohou cestující přestoupit z vlaku Českých drah na muzejní soupravu přímo na jednom nástupišti. To je unikátní nejen v České republice, ale není to obvyklé ani v celém středoevropském prostoru.

„Pro naše návštěvníky je to velký krok vpřed. Z běžného vlaku vystoupí doslova pár kroků od naší úzkorozchodné soupravy, která je zaveze až do muzea v areálu bývalého černouhelného hlubinného dolu Jindřich II ve Zbýšově,“ říká Jan Procházka ze spolku Muzeum průmyslových železnic, kterého členové se na realizaci podíleli, a dodává: ***„Stanice Zastávka u Brna se tak stává jedním z nemnoha přestupních bodů ve střední Evropě, kde mohou cestující přejít z běžného rozchodu (1435 mm) na úzkokolejku (600 mm) bez nutnosti opustit nástupiště. Vzniklo bezpečné, bezbariérové a zároveň atraktivní spojení.“***

Samotné napojení úzkokolejky na nádraží normálně rozchodné trati v Zastávce vzniklo souběžně s rekonstrukcí tratě z Brna a rekonstrukcí stanice Zastávka u Brna, kterou prováděla Správa železnic. Dobrovolníci ze spolku Muzeum průmyslových železnic vybudovali vlastními silami přibližně 300 metrů nové trati. Náklady v řádu několika milionů korun jim pomohli uhradit sponzoři a také veřejnost, která přispěla například „adopcí pražců“. Zapojilo se více než sto dárců a společně dali dohromady čtvrt milionu korun.

„Pomáhala nám spousta lidí i firem. Chtěl bych poděkovat například paní RNDr. Janě Křížové za ohromnou pomoc. Přispěl Jihomoravský kraj, město Zbýšov nebo obce Zastávka a Babice u Rosic,“ vyjmenovává Jan Procházka.

„Jsem rád, že Jihomoravský kraj mohl tento jedinečný projekt podpořit. Zastupitelstvo schválilo dotaci ve výši jednoho milionu korun, protože jsme přesvědčeni, že propojení běžné a úzkorozchodné tratě významně přispěje k rozvoji turismu v regionu a zároveň podpoří zachování našeho průmyslového dědictví. Věříme, že tato nová přestupní možnost zatraktivní celý mikroregion Kahan a přivede do něj ještě více návštěvníků,“ doplňuje Jan Zámečník, náměstek hejtmana Jihomoravského kraje pro oblast strategického rozvoje a strategie chytrého regionu.

Zdeněk Milan, starosta obce Zastávka, k tomu říká: *„Obec Zastávka a celý Mikroregion Kahan jsou pyšní, že mohou být partnery regionální úzkorozchodné železnice i muzea. Pevně věříme, že naše vzájemná spolupráce se díky napojení na nové nádraží dále rozvine a přinese krásné zážitky pro všechny zájemce o hornictví a železnice. Již teď se na všechny těšíme.“*

„Regionální úzkorozchodná železnice mezi obcí Zastávka a městem Zbýšovem v sobě spojuje odkaz na hornickou tradici i na kolejovou dopravu, jež sehrávala (a sehrává) zásadní úlohu. A navíc je „naše“ úzkorozchodná železnice ještě krásná. Stejně jako jsou úžasní lidé, kteří o dráhu a všechny mašiny a vagony pečují,“ připomíná Petr Pospíšil, místostarosta obce Zastávka.

Na stavbě propojení muzea s nádražím v Zastávce u Brna se podílela také řada firem – OHLA ŽS, SUDOP GROUP, SUBTERRA nebo prostějovská DT – Výhybkárna a strojírna, která na stavbu dodala dvojici úzkorozchodných výhybek.

„Tento typ výhybek dnes už běžně nevyrábíme. Dříve jsme u nás v Prostějově vyráběli každý rok desítky výhybek pro úzkorozchodné dlužní a polní železnice, ale s tím, jak se tento segment postupně utlumuje, jsou jich nyní jen jednotky kusů ročně. Zkušenosti s nimi ale máme a navíc, díky dostatečným vlastním konstrukčním kapacitám umíme vyprojektovat a vyrobit jakýkoliv atypický produkt podle konkrétního umístění a přání zákazníka,“ říká obchodní ředitel DT – Výhybkárny a strojírny Dušan Kadlec a dodává: *„Moc rádi jsme tento projekt podpořili. Naši konstruktéři na místě zaměřili stávající stav, navrhli geometrii*

dvou nových výhybek a pak jsme je vyrobili a dodali. Naše spolupráce probíhá také v oblasti dalšího technického poradenství, pokud jsme o něj požádáni.“

Historie a význam projektu

Za projektem stojí Regionální úzkorozchodná železnice o.p.s., založená roku 2010 městem Zbýšov, obcemi Zastávka a Babice u Rosic a spolkem Muzeum průmyslových železnic. Cílem je nejen rekonstrukce původní hornické vlečky, ale i vytvoření funkčního muzea železnic typických pro průmysl 19. a 20. století přímo v autentickém prostředí bývalého Rosicko-oslavanského uhelného revíru.

Projekt je unikátní v rámci Jihomoravského kraje i celé ČR. Společnost úzce spolupracuje s Mikroregionem Kahan a Regionálním informačním centrem v Zastávce. Pořádá tradiční akce jako Muzejní noc nebo Hornický den, ale i pravidelné jízdy pro veřejnost, školní výlety a železniční nadšence z celé Evropy.

Úzkorozchodná železnice dnes spojuje stanici Zastávka u Brna s areálem Jindřich II u Zbýšova, kde se nachází rozsáhlá sbírka více než 50 historických úzkorozchodných lokomotiv (parních, elektrických i motorových) a přes 100 vozů osobní i nákladní dopravy.

„Dnes oficiálně otevřené spojení přináší zcela novou úroveň komfortu návštěvníkům muzea. Ročně jich k nám přijíždí téměř 10 tisíc a toto nové napojení má potenciál návštěvnost dál zvyšovat a posílit význam muzea jako regionálního turistického cíle,“ uzavírá Jan Procházka.

Kontakt pro média:

Jan Procházka

Regionální úzkorozchodná železnice o.p.s. / Muzeum průmyslových železnic

 info@mpz.cz

 +420 724 145 079

 www.mpz.cz